

KARBAMASEPIIN PLASMAS

Lühend	P-Carba
Mõiste	<p>Karbamasepiin on antikonvulsivne ja kolmiknärv neuralgia vastane ravim. Karbamasepiini suukaudne imendumine on aeglane.</p> <p>Püsikontsentratsioon saavutatakse suukaudsel ravimi manustamisel 2.–6. ööpäeval peale ravi algust või doosi muutust, stabiilset terapeutilist toimet võib oodata 2.–4. nädalal peale ravi alustamist.</p> <p>Tippkontsentratsiooni saavutamise aeg võib olla 4–8 tundi.</p> <p>Eliminatsioon toimub 99% ulatuses maksas metaboliseerumise teel. Karbamasepiini aktiivne metaboliit karbamasepiin-10,11-epoksiid omab ligikaudu 1/3 lähteaine toimest.</p> <p>Poolestusaeg organismis on ~24 tundi, lastel lühem. Karbamasepiin seondub plasmavalkudega 65–80%.</p>
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ terapeutilise efekti hindamine ▪ ravimürgistuse kahtlus ▪ kahtlus, et patsient ei võta ravimit
Proovivõtu aeg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Püsikontsentratsiooni määramiseks 3.–6. ravipäeval, soovitatav proovivõtu aeg vahetult enne järgmise doosi manustamist ▪ Tippkontsentratsiooni määramiseks 4–8 tundi peale ravimi doosi manustamist
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 2 päeva, 2–8 °C 7 päeva, –20 °C 4 nädalat Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.
Teostamise aeg ja koht	Tööpäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Spektrofotomeetria
Referentsvahemikud	<p>6–12 mg/l terapeutiline kontsentratsioon monoteeraapia korral</p> <p>4–8 mg/l terapeutiline kontsentratsioon koos teiste antikonvulsantidega</p> <p>> 15 mg/l toksiline kontsentratsioon</p> <p>Märkus: Kolmiknärv neuralgia ja teiste neuropaatiate korral võib seerumi kontsentratsioon olla madalam².</p>
Tõlgendus	<p>Carba↑</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liiga suur ravimi annus ▪ metaboliseerumine aeglustunud (maksapuudulikkus, kõrge iga) ▪ koostoime teiste ravimitega (<i>cimetidine</i>, <i>erythromycin</i>, <i>propoxyphen</i>, <i>danazol</i>, <i>verapamil</i>) <p>Carba↓</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ravimi annus liiga väike ▪ patsient ei võta ravimit ▪ kiire metaboliseerimine ▪ koostoime teiste ravimitega (barbituraadid, fenütoiin, felbamaat, valproaat)
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66143
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 1249-1250 2. Evans EW, [edited by] (1994) Therapeutic Drug Monitoring Clinical Guide 2.edition, Abbot Diagnostics Division, lk.50–52 3. Wild, D., The Immunoassay Handbook, Third Edition 2005, Elsevier, lk.810 4. Wu, Alan H.B, Tietz Clinical Guide to Laboratory Tests 4th ed.2006, lk.1284–1285
Koostaja	Vaike Viia